

Quickscan flora en fauna

Zonneveld, Markelo

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quicksan flora en fauna

Zonneveld, Markelo

Opdrachtgever

Powerfield
De heer J. Kager
Hogedijken 25
9101 WV Dokkum

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Postbus 53
7470 AB Goor
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 33 15
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P7921
Datum: 25-10-2016
Projectleider: Vincent de Lenne
Opgesteld: Vincent de Lenne

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	6
2.1	Huidige situatie en ontwikkeling.....	6
3	NATUURWETGEVING.....	8
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	8
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	10
3.3	Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur.....	11
4	METHODE	13
4.1	Bureauonderzoek.....	13
4.2	Terreinbezoek	13
5	BESCHERMDE SOORTEN	15
5.1	Planten en (korst)mossen	15
5.2	Zoogdieren.....	16
5.3	Vogels	18
5.4	Amfibieën en reptielen	20
5.5	Vissen	20
5.6	Beschermde soorten ongewervelden	21
6	CONCLUSIE EN VERVOLG	22
6.1	Licht beschermde soorten	22
6.2	Rekening houden met vogels	22
6.3	Rekening houden met eekhoorn, buizerd en potentiële vleermuisverblijfplaats	23
6.4	Geldigheid onderzoek.....	23
	LITERATUURLIJST.....	25
	BIJLAGE 1 KAPKAART	26

Afbeelding 1. Ligging plangebied

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens een zonnepark te realiseren ter hoogte van de camping aan de Rijssenseweg/Herikerweg te Markelo. In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Daarbij wordt tijdens een bureauonderzoek en veldbezoek aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde planten- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen plannen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie en ontwikkeling

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Markelo ter hoogte van de Rijssenseweg/Herikerweg. Het plangebied bestaat uit een camping, waarbij de directe omgeving bestaat uit een kleinschalig landschap met veel bosjes, singels en houtwallen. De camping is groen ingericht met veel singels en houtwallen die als afscheiding dienden tussen de verschillende staplekken.

Naast een uitgebreid sortiment aan inheemse boom en struiksoorten als berk, es, meidoorn, lijsterbes, esdoorn en veldesdoorn bevinden zich hier ook exoten die niet passen in het landschap. Voorbeelden hiervan zijn; fijnspar, coniferen, Douglasspar, ceder, moerascypres en cipressen.

De open plekken tussen deze groenstructuren bestaan uit gemaaid gazon. Op een aantal delen wordt geen maaibeheer meer uitgevoerd, waardoor deze delen verruigd zijn met voornamelijk brandnetel en braamstruweel.

Het terrein wordt omzoomd door een brede singel die voornamelijk uit eiken, essen, berken en populieren bestaat met ondergroei van meidoorn, lijsterbes, vlier en andere inheems soorten. Daarnaast is de exoot Amerikaanse vogelkers op enkele plekken erg dominant aanwezig. Bij de entree van het terrein staan op het voorerf aan de rechterzijde meerdere oude eiken met een diameter van 70 cm tot en met 110 cm.

Verlichting is in de huidige situatie slechts beperkt aanwezig nabij de woning op het voorerf. Waterelementen zijn niet aanwezig. Wel is een beek aanwezig ten zuiden van het plangebied. Het voornemen is een zonneveld te realiseren in het plangebied. De exacte inrichting is nog niet geheel duidelijk. Duidelijk is echter dat de markante eiken bij de entree en de singel die de camping omzoomd behouden zullen blijven. Het overgrote deel van de beplanting binnen het plangebied zal gekapt worden.

Voor een impressie van de aanwezige beplanting wordt verwezen naar de kapkaart die is opgenomen in bijlage 1.

Afbeelding 2. Foto's – impressie plangebied

3

NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken: mijn.rvo.nl.

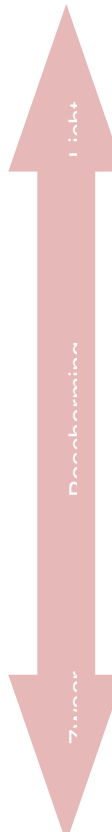
Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet beschermt:

- enkele vaatplanten;
- bijna alle zoogdieren;
- alle vogels;
- alle reptielen;
- alle amfibieën;
- enkele vissen;
- enkele ongewervelde (insecten en weekdieren).

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet);
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet);
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet);
- vogels;
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd.

	Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
Niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
Soorten van tabel 1 Lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
Soorten van tabel 2 Middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragscode of Ontheffing	Gedragscode of Ontheffing
Vogels	Gedragscode (of Ontheffing)	Gedragscode (of Ontheffing)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragscode of Ontheffing	Ontheffing
Soorten van tabel 3 Zwaarste beschermingsregime Bijlage 1 AMvB Bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragscode of Ontheffing	Ontheffing

Afbeelding 3. Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;
- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en hollen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Afbeelding 3 geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland hebben verscheidene natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij zijn 2 soorten te onderscheiden:

- A. Natura 2000-gebieden
- B. Beschermde natuurmonumenten

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Beschermde Natuurmonumenten

Al onder de Natuurbeschermingswet 1967 werden natuurgebieden beschermd door het aanwijzen van Staats- en Beschermde Natuurmonumenten. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten, beide worden nu Beschermde Natuurmonumenten genoemd. Daarnaast komen die (delen van) Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden te vervallen. De instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied zullen wel mede betrekking hebben op de waarden die beschermd werden door het Natuurmonument. In totaal blijven 63 Beschermde Natuurmonumenten bestaan.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Gevolgen plangebied

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 1,5 kilometer ligt het Natura 2000-gebied de Borkeld. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN/EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Gevolgen plangebied

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS. Het plangebied ligt op ongeveer 1 kilometer van begrensd NNN/EHS-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast is gebruik gemaakt van enkele natuuronderzoeken uit de omgeving van het plangebied. Zie literatuurlijst voor totale lijst van de geraadpleegde bronnen.

Verder is voor het bureauonderzoek de NDFF geraadpleegd. De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door V. De Lenne uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude. Dit betrof op 26 oktober 2016. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

Kader – ecologisch deskundige

Bron: RVO / Ministerie van Economische Zaken

Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

5

BESCHERMDE SOORTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldonderzoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit literatuur en andere informatiebronnen. Tevens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten en (korst)mossen

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de periode van het jaar lag dit ook niet in de verwachting. Derhalve is een deskundigenbeoordeling van de potentiële aanwezigheid van beschermde planten in het plangebied uitgevoerd op basis van een biotoopanalyse. Het plangebied bestaat uit voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. In de directe omgeving zijn wel schrale bermen langs de provinciale weg aanwezig waar soorten van schraler grasland als kantig hertshooi, kleine leeuwentand, muizenoor en wilde bertram zijn waargenomen (Provincie Overijssel). Ook is het licht beschermde grasklokje (tabel 1) bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Mogelijk komt deze licht beschermde soort ook voor binnen het plangebied, hoewel er slechts beperkt geschikt groeiplaatsomstandigheden aanwezig zijn. Ook de licht beschermde brede wespenorchis (tabel 1) is bekend uit de omgeving van het plangebied en kan voorkomen in de bosranden, deze is echter niet aangetroffen.

Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied zwaarder beschermde plantensoorten voorkomen.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden gezien het verspreidingsgebied en biotoop (voedselrijk) ook niet verwacht.

Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, maar waarvoor wel de algemene zorgplicht van toepassing is.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonende soorten. Rosse vleermuis is een hoofdzakelijk boom bewonende soort en ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn zowel boom- als gebouw bewonend.

De woonboerderij op het voorerf is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soort als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Met name via de gevelpannen kunnen geschikte ruimten onder het dak bereikt worden. De overige bebouwing is vanwege het ontbreken van pannendaken, spouwmuren met open stootvoegen en geschikt plaatmateriaal, zolderruimten en door tocht minder geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

De te kappen bomen zijn met uitzondering van een aantal te handhaven zomereiken van een beperkte diameter (veelal rond de 20-50 dbh). Er zijn 3 holten in de te kappen bomen aangetroffen (berk, populier en moerascypres). Deze bleken echter te oppervlakkig en niet naar boven ingerot waardoor deze geen functie als verblijfplaats voor vleermuizen zullen

hebben. In een oudere essen en zomereiken in de te kappen singel aan de oostkant van het plangebied zijn wel geschikte holten aanwezig die als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen kunnen dienen. Deze bomen blijven gehandhaafd.

Foerageergebied en vliegroutes

Foeragegebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Kader - vleermuisvliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door de vele groenstructuren is er veel geschikt foerageergebied aanwezig.

Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen zoals houtsingels om zich langs te verplaatsen. Met name de singels langs de randen kunnen als vliegroutes dienen, deze singels verbinden potentiële verblijfplaatsen met geschikt foerageergebied.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

De te kappen beplanting heeft naar verwachting geen functie als verblijfplaats voor vleermuizen. Het gaat om beplanting en opgaande bomen van een beperkte diameter zonder geschikte holtes die als verblijfplaats kunnen dienen. In twee oudere zomereiken en een aantal essen in de houtwal rondom het plangebied zijn wel geschikte holten gevonden die als verblijfplaats kunnen dienen deze blijven echter behouden. Ook de woonboerderij zal een functie als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen kunnen hebben. Deze woonboerderij blijft behouden. Tevens blijft het plangebied grotendeels geschikt als foerageergebied ook de eventuele vliegroute blijft behouden.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet noodzakelijk, mits bomen met holtes in de houtwal aan de oostkant van het plangebied gehandhaafd blijven. Deze dienen voor de kap door een ter zake kundige gemarkeerd te worden.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Het is aannemelijk dat het plangebied en de nabije omgeving onderdeel uitmaakt van het leefgebied van grondgebonden zoogdieren waaronder egel, konijn, haas, vos, kleine marterachtigen, mol en algemene (spits) muizensoorten, allen tabel 1 soorten uit de Flora- en faunawet. Tijdens het veldbezoek zijn mol, konijn, haas en sporen van ree en vos waargenomen.

In de omgeving is eveneens het voorkomen van eekhoorn en steenmarter bekend. Tijdens het veldbezoek is een eekhoorn op de camping aangetroffen. Ook zijn meerdere afgekloven dennenappels aangetroffen. Verblijfplaatsen van eekhoorn zijn niet aangetroffen. Hierbij moet wel gezegd worden dat met name enkele naaldbomen door de dichte takkenstructuur moeilijk te checken waren op nesten. Beide betreffen tabel 2 soorten van de flora en faunawet. Overige (zwaardere) beschermde soorten worden gezien het verspreidingsgebied en biotoop niet verwacht in het plangebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Voor steenmarter geldt dat geen verblijfplaatsen verloren gaan. Tevens blijft het gebied geschikt als foerageergebied. Negatieve effecten op deze soorten worden niet verwacht. Voor eekhoorn geldt dat er genoeg groenstructuren behouden blijven die als foerageergebied kunnen dienen. Wel is niet geheel uit te sluiten dat met de kap van de beplanting nesten van eekhoorn verwijderd worden. Het verwijderen van eekhoornnesten is ontheffing plichtig. Voorafgaand aan het verwijderen van de beplanting dienen deze eerst geïnspecteerd te worden op eekhoorn nesten.

Conclusie: Voorafgaand aan het kappen van de beplanting dient deze beplanting eerst geïnspecteerd te worden op eekhoornnesten.

5.3 Vogels

Alle vogels zijn als soort op een gelijke wijze beschermd in de Flora- en faunawet. Beleidsmatig heeft het Ministerie van Economische Zaken een onderverdeling gemaakt, gericht op de mate van verantwoording en afstemming van werkzaamheden versus het behoud van vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit betreft:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Overige broedvogels

Bij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden kunnen nesten van overige vogels soms ook jaarrond beschermd zijn. Dit is met name aan de orde bij grote ontwikkelingen of zeer bijzondere locaties. In de regel is dit niet aan de orde en zijn de nesten van de vogels alleen beschermd als ze in gebruik zijn.

Voorkomen en functie

Broedvogels

Door de variatie in boomsoorten en de vele groenstructuren zijn veel verschillende (broed)vogels aangetroffen in het plangebied. De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en parken. In het plangebied zijn algemene soorten als pimpelmees, koolmees, vink, goudhaan, gaai, grote bonte specht, ekster, boomkruiper, heggemus, roodborst, merel, groenling, grote lijster en houtduif etc. waargenomen. Ook is een ijsvogel aangetroffen ter hoogte van de beek.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In de wal aan de oostkant van het plangebied is een horst aangetroffen die mogelijk in gebruik is bij buizerd. Overige verblijfplaatsen van vogelsoorten die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruik maken zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Wel zijn naast buizerd, waarnemingen van sperwer en havik bekend rondom het plangebied (NDFF). Deze soorten maken mogelijk wel gebruik van het plangebied als foerageergebied. In de oude kapschuur op het erf zijn enkele oude sporen van kerkuil aangetroffen. Mogelijk wordt deze schuur sporadisch gebruikt door kerkuil om te overnachten. In de te behouden singel aan de noordwestkant van het plangebied ter hoogte van een aanliggend erf zijn meerdere huismussen vastgesteld. Deze zijn afkomstig van het erf ten westen van het plangebied.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nestlocaties het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk. Het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van huismus en mogelijk van buizerd, sperwer en kerkuil. Echter ook na inrichting blijft het plangebied geschikt als foerageergebied voor deze soorten. Voor het horst van buizerd dient in het voorjaar vastgesteld te worden of deze daadwerkelijk in gebruik is. Indien dit het geval is dient deze boom samen met een aantal omliggende bomen gehandhaafd te blijven.

Overige broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast

Conclusie: Bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met nesten van vogels. Voor het horst van buizerd dient in het voorjaar vastgesteld te worden of deze daadwerkelijk in gebruik is. Indien dit het geval is dient deze boom samen met een aantal omliggende bomen gehandhaafd te blijven.

5.4 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker en gewone pad kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van strikt beschermde amfibieën rondom het plangebied.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor amfibieën niet noodzakelijk.

5.5 Vissen

Voorkomen en functie

Permanent oppervlaktewater is niet aanwezig in het plangebied. Vissen worden niet verwacht in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde vissen verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.6 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie

Beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIE EN VERVOLG

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat in het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren. Op deze strikter beschermde soorten worden echter geen negatieve effecten verwacht, wel dient rekening gehouden te worden met eekhoorn.

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht.

6.1 Licht beschermde soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

6.2 Rekening houden met vogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

6.3 Rekening houden met eekhoorn, buizerd en potentiële vleermuisverblijfplaatsen.

Tijdens het veldbezoek is een eekhoorn op de camping aangetroffen. Ook zijn meerdere afgekloven dennenappels aangetroffen. Verblijfplaatsen van eekhoorn zijn niet aangetroffen, hierbij moet wel gezegd worden dat met name enkele Douglassen en sparren door de dichte takkenstructuur moeilijk te checken waren op nesten.

Het is niet geheel uit te sluiten dat met de kap van de beplanting nesten van eekhoorn verwijderd worden. Het verwijderen van eekhoornnesten is ontheffingplichtig. Voorafgaand aan het verwijderen van de beplanting dient deze eerst geïnspecteerd te worden op eekhoorn nesten.

In de houtwal aan de oostkant van het plangebied bevinden zich een aantal bomen met holtes met potentiële vleermuisverblijfplaatsen. Deze bomen met holtes dienen gehandhaafd te blijven. Deze dienen voor de kap door een ter zake kundige gemarkeerd te worden. Indien dit niet mogelijk is, is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk om te bepalen of deze bomen daadwerkelijk een functie hebben voor vleermuizen.

In de houtwal aan de oostkant van plangebied is een horst aanwezig die mogelijk in gebruik is bij buizerd. Van dit horst dient in het voorjaar vastgesteld te worden of deze daadwerkelijk in gebruik is. Indien dit het geval is dient deze boom samen met een aantal omliggende bomen gehandhaafd te blijven.

6.4 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Tabel 1 Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied. Zie bijlage 1 voor een toelichting ten aanzien van de zorgplicht

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Leefgebied	Tijdelijke aantasting leefgebied, doden, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Mogelijk leefgebied en voortplantingsbiotoop	Tijdelijke aantasting leefgebied, doden, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk onderdeel van leefgebied	Geen, foerageergebied blijft geschikt	Nee	Zorgplicht
2	Eekhoorn	Leefgebied	Geen, mits	Nee, mits	Check op eekhoornnesten voor de kap
3	Vleermuizen	Mogelijk foerageergebied, en verblijfplaats	Geen, mits verblijfplaatsen gehandhaafd blijven	Nee, mits	Potentiële verblijfplaatsen handhaven
V	Vogels	Broedlocatie	Mogelijke verstoring	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
Vjaarrond	Vogels broedlocaties	vaste Mogelijk foerageergebied en broedlocatie buizerd	Geen, mits horst buizerd gehandhaafd blijft.	Nee, mits	Handhaven horstlocatie

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986). *Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging*. Utrecht: KNNV.
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Nie H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV.
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- Kadaster (2011). *Topografische Kaart Nederland - 1:25.000*. Emmen, Kadaster.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.

Natura 2000: - www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Soortinformatie: - www.zoogdiervereniging.nl

- www.ravon.nl

Waarnemingen: - www.telmee.nl

- ndff-ecogrid.nl

BIJLAGE 1 KAPKAART

